

Fürdőszoba Szalon

Szarvas, Csabai u. 2. Telefon: 66/215-563.

Megkezdjük MŰANYAG NYILÁSZÁRÓK forgalmazását!

– 90x150-ES NYÍLÓ-BUKÓ ABLAK

31.990 Ft

– 90x210-ES ERKÉLYAJTÓ

39.790 Ft

(ÁRAINK AZ ÁFÁT TARTALMAZZÁK!)

ÓRIÁSI ALFÖLDI CSEMPE ÉS PADLÓBURKOLÓ AKCIÓ!

– CSEMPÉK 1.390 Ft/NM-TŐL
– Padlólapok 2.250 Ft/NM-TŐL

TEKINTSE MEG DEMUTATÓTERMÜNKET!

ORIGO:

- TERVEZÉS SZÁMÍTÓGÉPPÉL
- KIVITELEZÉS GARANCIÁVAL
- BURKOLÁS SZAKÉRTÉLEMMEL

Dr. Molitorisz Pál

Emlékezés Szarvasi Györgyre

Ezen írás ezt a hiányt is pótolni kívánja, bemutatva írásos dokumentumok felhasználásával az 1956-os szarvasi forradalmi események központi alakját, Szarvasi Györgyöt.

Előzmények: Szarvas és Vidéke Hetilap 8. sz. Emlékezés Szarvasi Györgyre I. rész: Családja, iskolái, működése a két világháború között; A második világháború éveiben; Szarvas és Vidéke Hetilap 9. sz. Emlékezés Szarvasi Györgyre II. rész: Népbírói büntetőeljárás alatt; Sorsa 1945 után; Szarvas és Vidéke Hetilap 10. szám: Emlékezés Szarvasi Györgyre III. rész: Szepe az 1956-os szarvasi forradalmi eseményekben

Büntető eljárások Szarvasi György ellen a forradalom bukása után

A szarvasi járásbírósi eljárás

Győrből 1956. november 4-én érkeztek haza, nem éltek azzal a lehetőséggel, hogy elhagyják az országot. Szarvasi György másnap a Járási Tanács épületében tartózkodott, mikor megjelent három géppisztollyal felfegyverzett személy, és felszólították, hogy azonnal hagyja el a helységet, távozzon a lakásáról, házi őrzetbe helyezik.

1957. január 18-án este 10 óra körül a Szarvas, Vajda Péter u. 16. szám alatti lakásán (az épület már nem áll) a szarvasi karhatalom közegei, rendőrök és karhatalmista házkutatást fogatosítottak, két személyt a lakás előtt biztosított, négyen pedig a lakásba menve felszólították Szarvasi Györgyöt, hogyha van nála fegyver, lőszer, ellenséges sajtótermék, azt adja át. Nemleges választ követően átkutatták a lakás valamennyi helyiségét, s a fűskamra téglafalában – melyben néhány téglá kimozdítható volt – 10 db 6,72 mm-es pisztolytényt találtak. A jelenlévő Szarvasi György már ott a helyszínen kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy

milyen körülmények között kerültek oda a lőszer. Közölte, hogy feltehetően más csempézte be azokat a fűskamrába. A lőszerrejtéget büntette miatt eljárás indult ellene, még a házkutatás napján őrizetbe vették, majd 1957. január 22-én előzetes letartóztatásba helyezték. Vádat az Orosházi Városi Járási Ügyészség emelt ellene február 20-án. Feltehetően azért járt el a büntetőügyben az orosházi ügyészség, mert a szarvasi járási ügyész még 1956. december 15-én egy olyan tartalmú hivatalos igazolást adott ki, mely szerint Szarvasi György, mint a forradalmi bizottság elnöke, illetve a nemzetiség parancsnoka ellen hivatali működésével kapcsolatban az ügyészség tudomása és vizsgálata alapján kifogás nem merült fel, működése idején Szarvas községben rend és békesség uralkodott. Ezt az iratot Szarvasi a büntetőeljárásban felhasználta.

A vádirat kizárólag a büntetőjogi szempontból értékelhető tényeket tartalmazta. A Szarvasi Járásbíró 1957. március 18-án tárgyalta a büntetőügyet, tanúkat hallgatott ki és a forradalmi időszakból származó iratokat, jegyzőkönyveket szerzett be. Szarvasi György fenntartotta korábbi vallomását. Kérdésre kijelentette, hogy az „októberi eseményeket” forradalomnak tartja, a forradalom a terror ellen, a szabadságjogok megszerzésére irányult, célkitűzéseivel, a pontokba foglalt követelésekkel egyetértett, helyesnek tartotta, hogy az orosz csapatok hagyják el az országot, hogy Magyarország végre független legyen, önállóan intézhessen sorsát.

A bíróság bíróságnak mondta ki a vádlottat, és 4 év 6 hónap börtönbüntetésre ítélte és 5 évre eltiltotta az egyes jogok gyakorlásától. Az ítélet indoklása – ellentétben a vádirattal – nyíltan politikai tartalmú volt. Az ítélet szerint a forradalmi bizottság tagjai nagyobb részt a nép legátlagabb el-lenségeiből, osztályidegen személyekből kerültek ki. A vádlott tevékenysége a tőkés rendszer visszaállítására irányult. Megállapította, hogy a fentiekkel kapcsolatban vádemelés nem történt, az a bíróság illetékességét is meghaladja. A vád tárgya tette cselekményrel kapcsolatban kétséget kizáróan bizonyítottan látta, hogy a vádlottnak a lőszerrel ottlétéről tudomása volt. A vádlott

azért rejtette el a lőszerket, hogy „gátolja a dolgozó nép hatalmának visszaszerzését, másnak egyébként sem áll módjában a lőszerket ott elrejtetni”. A büntetési tétel felső határát közelítő szabadságvesztés kiszabását pedig azzal indokolta, hogy a vádlott „a dolgozó nép államával szembehelyezkedve, azt megdönteni próbálta, ellenséges mivoltát megmutatta”.

A megyei bírósági eljárás

A népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével elkövetett büntett miatt Szarvasi György és társai ellen a Békés Megyei Ügyészség emelt vádat 1957. július 19-én. A terjedelmes vádirat áttekinti Szarvasi György (valamint Dr. Csicsely Mihály, Lászlóffy István, Lustyik János és Kiszely Mihály) teljes – már ismertett – tevékenységét, ezért csak az új adatok közlésére szorítkozunk.

A győri utazással kapcsolatban a vádirat a következőket tartalmazza: Telefon körfelhívás érkezett az orosházi forradalmi tanácsból, melyet Dankó János tanácsos dolgozó vett, mely szerint a forradalmi tanácsból háromtagú küldöttség utazzon Győrbe, további utasítások közlése céljából. Szarvasi György a november 2-án tartott nagygyűlésen ismertette a felhívás tartalmát. A jelenlévők Szarvasi Györgyöt, Lustyik Jánost és Kiss Árpádot választották meg a küldöttségbe. Kiss Árpád másnap bejelentette, hogy akadályoztatva van, ezért Lászlóffy István, a járási forradalmi tanács elnöke Kiszely Mihály alelnököt jelölte ki a delegációban való részvételre. November 3-án 11 óra körül indult el a járási tanács személygépkocsijával, 17 óra tájban Budapesten, a forradalmi bizottságnál Szarvasi György mintegy félórát időzött, majd folytatást útjukat Győr felé, ahová 20 óra körül érkeztek meg. Azonnal felvették a kapcsolatot a győri forradalmi tanáccsal, Szigeti Attila elnökkel tárgyaltak, majd sajtótermékeket és rőpcédulákat vettek át. Másnap reggel indultak haza, s Budapestet elhagyva – tudomást szerezve a forradalom elleni támadásról – a kapott sajtótermékeket egy útszéli árokba dobták.

A Gyulai Megyei Bíróság 1957. november 4-től 8-ig tartott nyilvános kihelyezett tárgyalást a szarvasi közszékház (a volt Mitrovsky-kastély) tanácstermében. A tárgyalási jegyzőkönyv, valamint az ítélet nem áll rendelkezésünkre. Annyi adatunk van, hogy a bíróság Szarvasi Györgyöt az 1957. december 6-án hozott ítéletében, a vádban megjelölt büncselekményben bűnösnek találta, és 10 év fegyházbüntetésre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság Népbírói Tanácsa, mint másodfokú bíróság az 1958. május 14-én kelt és jogerőre emelkedett ítéletével főbüntetését 15 évre súlyosította, mellék büntetésül 10 év időtartamra egyes jogaitól való eltiltásra, valamint összes vagyonának elkobzására ítélte. Büntetését – legalábbis részben – Márianosztrán töltötte, innen küldte haza a rabkeresményből származó forintokat.

Epilógus

Büntetéséből 1963. március

Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek
(Ady)

28-án, közkegyelemmel szabadult. Szabadulását követően a Szarvas, Budai Nagy Antal u. 6. szám alatti házban lakott. Az iratok alapján kirajzolódó portré hi-telességét alátámasztja a kortárs visszaemlékezése: „Sok olyan jellel-lal láttam el utóbb, ami nem volt rá jellemző. Igaz, szangvinikus ember volt, aki szeretett szerepelni. Talán azért „jött elő”, mert korábban mellőzték levente-tekintetői múltja miatt. ... a személynévkedések és a bosszú elkerülése miatt beszélt. Nem volt gyáva ember. Amikor Békésszent-andráson Köcsa János rendőrt és családját ki akarták üldözni a lakásából is, pisztollyal a kezében szinte egyedül oszlatta fel a felhevült tömeget. 1956. október 28-án felkeresett az iródban, és kérte, ne tőrjem, hogy a gyerekek könyveket ésszenek, amit az Otemplom mögött tapasztalt. Nem élünk az inkvizíció korában!” (Szarvasi Krónika, 1997.)

Sorsát jelleme, világábrát, vérmérséklete és a történelmi körülmények határozták meg, olykor drámai fordulatokat hozva életében. Gyermekként katona az első világháborúban, századparancsnokként vett részt a második világháború tragikus végjátékában, 1956-ban pedig – meggyőződése szerint eljárva, a kockázatot önként vállalva, s nem óvatosan mérlegelve – vezető szerepet töltött be a szarvasi forradalmi eseményekben. Tevékenysége mindig mérsékelt volt. Jó részt helyzetfelmérő képességnek, higgadságának és bátorságának köszönhető, hogy a forradalmi napok alatt szarvason a szélselek nem kaptak teret. Ez a körülmény szilárdította meg vezető szerepét a forradalom napjaiban.

Szarvasi György nem élte meg a rendszerváltást, 1983. április 22. napján hunyt el, a szarvasi Ütemetőben nyugszik. Az Üldözöttek Szövetségének (Szarvas) előterjesztésére a Békés Megyei Bíróság 2001. július 20. napján az 1989. évi XXXVI. tv. Alapján igazolta, hogy Szarvasi György elítélését semmisnek kell tekinteni. A Magyar Köztársaság elnöke 2001. novemberében az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt tanúsított kimagasló hetyellátása elismeréseként posztumusz emléklapot és emlékművet adományozott Szarvasi Györgynek. Halálának huszadi évfordulóján ezen irással tisztelgünk emléke előtt.

(Vége)

A szerző köszönetet mond Szarvasi György unokájának, Szarvasi Lászlónak és Kozák Ferenc tanárnak az iratok rendelkezésére bocsátásáért.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2003. évi költségvetésében Közművelődési Alapot hozott létre 2.000.000 Ft-tal, melyből ez alkalommal 1.500.000 Ft kerül felosztásra.

Pályázhatnak mindazon szarvasi illetőségű intézmények, intézetek, egyházak, médiák, gazdálkodó szervezetek, magánszemélyek, akik a helyi rendelkezésben meghatározott feladatok megvalósítását szolgáló tevékenységet végeznek, rendezvényeket szerveznek, valamint könyvkiadásra vállalkoznak.

A pályázatokat a program és a gyakorlati tapasztalatok leírásával, könyvkiadás esetén lektori szakvéleménnyel és a kiadó által kiadott hivatalos ajánlattal, valamint részletes költségvetéssel és a támogatásként kért összeggel együtt kell csatolni, s megküldeni a Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti Osztályára 2003. március 28-án 12 óráig.

A támogatás mértékéről Szarvas Város Önkormányzatának Művelődési és Oktatási Bizottsága dönt.

A pályázaton az alábbi témakörök élveznek prioritást:

- az ifjúság kulturális életének - iskolarendszeren belül és iskolarendszeren kívül - fejlesztése ifjúságot érintő rendezvények, fórumok szervezésével,
- az ifjúság érdekérvényesítésének, diákonkormányzatok, hallgatói önkormányzatok munkájának segítése. Iskolavárosi hagyományok folytatása.
- a település kulturális hagyományainak felelevenítése, ápolása, testvérvárosok kultúrájának bemutatása, rendezvények szervezése, helytörténeti, honismereti mozgalmak támogatása, lokálpatriotizmus erősítése,
- helyi társadalom kiemelkedő közösségeinek, személyiségeinek támogatása, szerepük növelése a település kulturális életében. Közismertségük elősegítése,
- az etnikai, a kisebbségi kultúra értékeinek meg-

ismertetése, gazdagítása, a kisebbségek hagyományainak ápolása, fejlesztése,

- az élet minőségének, az ünnepek örömeinek és kultúrájának gondozása, gazdagítása, amatőr művészeti körök, műhelyek, alkotó táborok támogatása,
- település természeti értékeinek megóvása, ápolása, környezetvédő és természetbarát közösségek rendezvényének támogatása,
- A nem önkormányzati pályázatok önérejtéhez támogatás biztosítása az itt felsorolt témakörök esetén.

Juttatás elvei:

- Támogatás olyan csoportoknak adható, amelyek nem egy zártkörű társaság önfinanszírozására kérik, hanem kívülről részére szervezett programok célkitűzéseinek megvalósításához.
- Lehetőleg tartós, folyamatos, rendszeres vagy ismétlődő jellegű legyen a tevékenység.
- Ne legyen jövedelemelőadó, hanem valamely önzetlen tevékenység közreműködői által fedezett kiadások csökkentésére szolgáljon.
- Ha a támogatni kért tevékenység rendszeresen bevétel-szerzési célú vagy ellenérték fejében szerveződik, csak akkor javasolt a támogatás, ha a bevétel vagy ellenérték az összes kiadásához viszonyítva elenyésző.
- Nem adható nyereségérdekelt vállalkozás veszteségének csökkentésére.
- Olyan szervezet vagy magánszemély, aki más önkormányzati forrásból ezen tevékenységéhez juttatást kapott, nem részesülhet az alábbiól.
- A pályázatnak tartalmaznia kell a program megvalósításának pénzügyi tervét
- A pályázat maximum 80.000 Ft támogatásban részesülhet.

A pályázatok elbírálására 2003. április 23-ig kerül sor. A pályázat eredményéről minden pályázó értesítést kap.

Szarvas Város Önkormányzatának Művelődési és Oktatási Bizottsága

JELENER ÜZLETHÁZ

Szarvas, Kossuth u. 23/I.
Tel.: 66/311-764.

HETI AJÁNLATUNK:

BEKO	51 cm. TXT. TV	35.900,-
THOMSON	55 cm. TXT. TV	49.999,-
PHILIPS	72cm, 100 Hz. TXT. STEREO TV.	125.000,-

TERMÉKEINK MAGYAR CELEEM, CREDIGEN, BUDAPEST

BANK ÉS SZARVASI TAKARÉKSZÖVEGKEZETI

HÍTELRE IS MEGVÁSÁROLHATÓAK!

